

"Тьюторлық сүйемелдеу" кәсіптік стандартын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2026 жылғы 24 маусымдағы № 271 бұйрығы

"Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес БҰЙЫРАМЫН:

1. Осы бұйрыққа қосымшаға сәйкес "Тьюторлық сүйемелдеу" кәсіптік стандарты бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің Еңбек және әлеуметтік әріптестік департаменті заңнамада белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрыққа қол қойылған күнінен кейін күнтізбелік бес күн ішінде оны қазақ және орыс тілдерінде ресми жариялау және Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне енгізу үшін Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің "Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты" шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнына жіберуді;

2) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің интернет-ресурсында орналастыруды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау бірінші вице-министріне жүктелсін.

4. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

*Қазақстан Республикасының
Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрі*

А. Ертаев

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасының

Оқу-ағарту министрлігі

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасының

Туризм және спорт министрлігі

Бұйрығына қосымша/

"Тьюторлық сүйемелдеу" кәсіптік стандарты

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Қолданылу саласы: "Тьюторлық сүйемелдеу" кәсіптік стандарты (бұдан әрі – кәсіптік стандарт) әлеуметтік қамтамасыз ету және әлеуметтік қызмет көрсету

саласында әлеуметтік, спорттық және еңбек салаларында тьюторлық сүйемелдеуді жүзеге асыратын мамандардың біліктілік деңгейіне және құзыреттілігіне қойылатын талаптарды айқындауға арналған.

Кәсіптік стандарт еңбек функциялары, қажетті білім, іскерлік пен дағдылардың сипаттамасын қоса алғанда, мамандардың біліктілігіне қойылатын талаптарды айқындайды.

Ұйымдар меншік нысанына қарамастан (қажет болған жағдайда) кәсіптік білім деңгейін, еңбек функцияларын, қажетті білім, дағды және машықтарды, сондай-ақ сүйемелдеу алатын адамдар ерекшеліктерін ескере отырып, жұмыскерлердің біліктілігіне қойылатын талаптарды реттейтін ішкі құжаттарды әзірлейді.

Кәсіптік стандарт:

1) білім алушылар мен оған еріп жүретін адамдарды жеке тьюторлық сүйемелдеуді жүзеге асыруға;

2) білім беру, әлеуметтік және өзге де қажеттіліктерді, сондай-ақ еріп жүрілетін адамның жеке ерекшеліктерін анықтауға;

3) өз бетінше әрекет ету, өзін-өзі реттеу және әлеуметтік бейімделу дағдыларын дамытуға жәрдемдесуге;

4) еріп жүрілетін адамның даму қарқыны мен прогресінің мониторингі, кері байланыс беру, сондай-ақ жеке даму жоспарын түзету және одан әрі іске асыру бойынша ұсынымдар дайындауға;

5) әлеуметтік, спорттық және еңбек салаларында тьюторлық қызметті жоспарлау, ұйымдастыру және үйлестіру;

6) тьюторлық сүйемелдеу нәтижелеріне қол жеткізу мақсатында мүдделі мамандармен және ұйымдармен (қызметтермен) ведомствоаралық өзара іс-қимылды қамтамасыз етуге арналған.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер мен анықтамалар қолданылады:

1) білім - кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

2) білім беру бағыты – оқудағы адамның ерекшеліктерін, қажеттіліктері мен мақсаттарын ескере отырып құрылатын, оқыту мазмұнын меңгерудің жеке қалыптастырылатын және сүйемелденетін процесі;

3) дағды - кәсіптік тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті

4) жеке даму жоспары – оқытылатын тұлғаның ата-анасының (заңды өкілінің) қатысуымен академиялық тьютор әзірлейтін, оның мақсаттарын, қолжетімді ресурстарын және дамытуға бағытталған кезең-кезеңімен іске асырылатын іс-әрекеттерді қамтитын, дербестік, рефлексия және өзін-өзі ұйымдастыру дағдыларын қалыптастыру мен нығайтуға бағытталған жекелендірілген құжат;

5) кәсіп - жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі;

6) кәсіптік біліктілік - кәсіп бойынша еңбек функцияларын орындау үшін талап етілетін құзыреттерді меңгеруді сипаттайтын кәсіптік даярлық дәрежесі;

7) кәсіптік стандарт - ресми және (немесе) бейресми және (немесе) ақпараттық білім беруді, біліктілік пен құзыреттілік деңгейін, кәсіптік қызметтің нақты саласындағы еңбек мазмұнын, сапасын және еңбек жағдайларын ескере отырып, білімге, іскерлікке, дағдыларға, жұмыс тәжірибесіне қойылатын жалпы талаптарды белгілейтін жазбаша ресми құжат;

8) құзыреттілік - еңбек функциясын құрайтын бір немесе бірнеше кәсіби міндеттерді орындауға мүмкіндік беретін дағдыларды қолдану қабілеті;

9) машық - кәсіптік міндет шеңберінде жекелеген бірлі-жарым іс-әрекетті физикалық тұрғыдан және (немесе) ақыл-оймен орындау қабілеті;

10) тұрмыстық маршрут – еріп жүрілетін адамның жеке ерекшеліктері мен мүмкіндіктерін ескере отырып, әлеуметтік-тұрмыстық және әлеуметтік-эмоционалдық дағдыларды қалыптастыруға, білімді күнделікті өмірде қолдануға және барынша дербес әрі тәуелсіз өмір сүруге дайындауға бағытталған, жеке түрде қалыптастырылатын және сүйемелденетін даму процесі;

11) тьютор (тьюторлық сүйемелдеудің бағыттары бойынша) - тьюторлық сүйемелдеуді алатын адамның дербестігін, жауапкершілігін және білім беру мен тұрмыстық маршрутты саналы таңдауға қабілетін дамыту мақсатында жеке түрде сүйемелдеуді жүзеге асыратын жеке тұлға;

12) тьюторлық сүйемелдеу – еріп жүрілетін адам, оқытылатын адамға әлеуметтік, спорттық немесе кәсіптік ортада жеке қолдау көрсету процесі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

- 1) СБШ - салалық біліктілік шеңбері;
- 2) ЭҚЖЖ - экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші;
- 3) ПМПК - психологиялық медициналық-педагогикалық комиссия;
- 4) МЖМБС - мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты;
- 5) ППТК - психологиялық-педагогикалық түзету кабинеті;
- 6) ЕББҚ - ерекше білім беру қажеттіліктері;
- 7) ТжКББ - техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру;
- 8) ЖДЖ - жеке даму жоспары;
- 9) НҚА - нормативтік құқықтық акт;
- 10) ӘПҚО - әлеуметтік психологиялық қызмет орталығы;
- 11) ҮЕҰ - үкіметтік емес ұйымдар.

2- тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Тьюторлық сүйемелдеу.

5. Кәсіптік стандарт коды: N028.

6. ЭҚЖЖ сәйкес секцияны, бөлімді, топты, сыныпты және кіші сыныпты көрсету:

ЭҚЖЖ коды		Атауы
Секция	P	Білім беру
Бөлім	85	Білім беру
Топ	85.6	Білім беру саласындағы қосалқы қызмет
Сынып	85.60	Білім беру саласындағы қосалқы қызмет
Кіші сынып	85.60.9	Білім беру саласындағы өзге де қосалқы қызмет
Секция	Q	Денсаулық сақтау және халыққа әлеуметтік қызмет көрсету
Бөлім	88	Халыққа әлеуметтік қызмет көрсету саласындағы тұруды қамтамасыз етудің қызметі
Топ	88.9	Әлеуметтік тұруды қамтамасыз етудің өзге де көрсетілетін қызметтерді ұсыну
Сынып	88.99	Әлеуметтік тұруды қамтамасыз етудің, басқа топтамаларға енгізілмеген, өзге де көрсетілетін қызметтерді ұсыну
Кіші сынып	88.99.0	Әлеуметтік тұруды қамтамасыз етудің, басқа топтамаларға енгізілмеген, өзге де көрсетілетін қызметтерді ұсыну
Секция	N	Әкімшілік және қосалқы қызмет көрсету саласындағы қызмет
Бөлім	78	Жұмысқа орналастыру саласындағы қызмет
Топ	78.3	Еңбек ресурстарымен (персоналмен) қамтамасыз ету бойынша өзге де қызмет
Сынып	78.30	Еңбек ресурстарымен (персоналмен) қамтамасыз ету бойынша өзге де қызмет
Кіші сынып	78.30.1	Ұлттық компаниялар құрған ұйымдар қызметінен басқа, еңбек ресурстарымен (персоналмен) қамтамасыз ету бойынша өзге де қызмет
Секция	R	Өнер, ойын-сауық және демалыс
Бөлім	93	Спорт, демалыс пен ойын-сауықты ұйымдастыру саласындағы қызмет
Топ	93.1	Спорт саласындағы қызмет

Сынып	93.19	Спорт саласындағы өзге де қызмет
Кіші сынып	93.19.0	Спорт саласындағы өзге де қызмет

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: жеке білім беру, әлеуметтік, спорттық және кәсіптік траекторияны қалыптастыру мен іске асыру процесінде оқудағы адам мен еріп жүрілетін адамға сүйемелдеуді жүзеге асыратын мамандардың біліктілік сипаттамаларын айқындайды.

Кәсіптік стандарт тьюторлық практиканың төрт түрін: академиялық, әлеуметтік, спорттық және жұмысқа орналастыру кезіндегі тьюторлық сүйемелдеуді қамтиды.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

- 1) академиялық тьютор - СБШ 4 деңгейі;
- 2) спорт тьюторы - СБШ 4 деңгейі;
- 3) әлеуметтік тьютор - СБШ 4 деңгейі;
- 4) жұмысқа орналасу кезіндегі тьютор - СБШ 4 деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. "Академиялық тьютор" кәсібінің карточкасы:			
Топ коды:	2374-9		
Қызмет атауының коды:	2374-9-010		
Кәсіптің атауы:	Академиялық тьютор		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта буын маманы)	Мамандығы: Педагогика	Біліктілік:
	Білім деңгейі: ТжКБ (орта буын маманы)	Мамандығы: Педагогика	Біліктілік: 01140100 Бастауыш оқытудың педагогикасы мен әдістемесі
	Білім деңгейі: ТжКБ (орта буын маманы)	Мамандығы: Әлеуметтік жұмыс	Біліктілік: 09230100 Әлеуметтік жұмыс
	Білім деңгейі: ТжКБ (орта буын маманы)	Мамандығы: Педагогика	Біліктілік: 01140800 Кәсіптік оқыту (салалар бойынша)
	Білім деңгейі: ТжКБ (орта буын маманы)	Мамандығы: Педагогика	Біліктілік: 01120100 Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	білім беру ұйымдарындағы педагогикалық жұмыс өтілі - 1 жылдан кем емес	
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:	Тьюторлық, инклюзивті қолдау бойынша біліктілікті арттыру курстары, сондай-ақ формалды емес білім беру және сүйемелдеудің жеке практикасы шеңберінде дәлелденген практикалық тәжірибе	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	-	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Білім алушының білім беру бағытын сүйемелдеу, оның дербестігін, білім алуға уәждемесін және білім беру траекториясын саналы түрде таңдау қабілетін дамыту	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Білім алушының білім беру бағытын сүйемелдеу. 2. Тәуелсіздік пен білім беру мотивациясын дамытуды қолдау. 3. Әлеуметтенуге және қарым-қатынас дағдыларын дамытуға ықпал ету. 4. Білім алушының білім беру бағытын талдау және рефлексия.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Білім алушыны сүйемелдеу бойынша жұмыс құжаттамасын жүргізу.
1-еңбек функциясы: Білім алушының білім беру бағытын сүйемелдеу	1-дағды: Білім алушының жеке білім беруді дамытуын ұйымдастыру	Машықтар: 1. Білім алушының білім беру мүдделері мен қажеттіліктерін анықтау. 2. Білім алушыға білім беру мақсаттарын тұжырымдауға көмектесу. 3. Білім алушының қызығушылығын, бейімділігін және оқу материалын меңгеру ерекшеліктерін ескере отырып, білім алушыны оқыту мен қолдаудың қолайлы тәсілдерін таңдау (білім алушының дағдыларын дамытатын үй жаттығулары немесе тапсырмалар; онлайн-ресурстар, үйірмелер, мастер-кластар, кітаптар, оқыту ойындары; білім алушымен бірлесіп материалды өз бетінше игерудің оңтайлы қарқыны мен форматын айқындау ; білім алушыға күнделікті іс-әрекетте оқытудың таңдалған әдістерін қолдану). 4. Білім алушыға өзінің жетістіктері мен қиындықтарын талдауға көмектесу. 5. Саналы таңдау дағдыларын дамытуға ықпал ету
	Шеберлікті тану мүмкіндігі:	Талап етіледі

	2-дағды: Білім беру технологиялары мен ресурстарын пайдалану	1. Білім алушының қызығушылықтары мен қажеттіліктеріне сәйкес білім беру ресурстарын (онлайн курстар, оқыту ойындары, кітаптар, шеберлік сыныптары) іріктеу және бейімдеу. 2. Оқудағы адамға таңдалған ресурстарды өз бетінше оқыту үшін қалай тиімді пайдалану керектігін түсіндіру. 3. Ресурстарды пайдалану тиімділігін бағалау және қажет болған жағдайда тәсілді түзету. 4. Алынған білім мен дағдыларды күнделікті өмірде қолдануға ықпал ету. Білімі: 1. Қазіргі білім беру технологиялары мен ресурстары. 2. Оқу материалын баланың жеке ерекшеліктеріне бейімдеу әдістері. 3. Білім беру құралдарының тиімділігін бағалау.
	Шеберлікті тану мүмкіндігі:	Талап етіледі
	1-дағды: Өзін-өзі жоспарлау дағдыларын дамыту	Машықтар: 1. Білім алушыны оқу іс-әрекетінің жоспарын құруға үйрету. 2. Жоспардың сақталуын бақылау және қажет болған жағдайда оны түзету. 3. Өз ресурстарына басымдық беру және бағалау дағдыларын қалыптастыру. Білімі: 1. Білім алушыларға арналған тайм-менеджмент әдістері. 2. Өзін-өзі бақылау дағдыларын қалыптастыру теориялары. 3. Білім беру ұйымынан тыс оқытуды жеке жоспарлау тәсілдері.
2-еңбек функциясы: Тәуелсіздік пен білім беру мотивациясын дамытуды қолдау	Шеберлікті тану мүмкіндігі:	Талап етіледі
	2-дағды: Өз бетінше оқыту дағдыларын қалыптастыру	Машықтар: 1. Өзін-өзі ұйымдастыру және жоспарлау дағдыларын дамыту. 2. Оқу мотивациясын қалыптастыруды қолдау. 3. Оқытудағы адамға өзінің күшті жақтарын білуге көмектесу. 4. Өз оқуы үшін жауапкершілікті дамытуға жәрдемдесу. Білімі: 1. Оқытуды ынталандыру теориялары. 2. Балалардың дербестігін дамыту әдістері. 3. Тьюторлық сүйемелдеу технологиялары. 4. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушымен және олардың отбасыларымен өзара

		іс-қимыл жасау кезіндегі этикалық нормалар мен құпиялылық қағидалары.
	Шеберлікті тану мүмкіндігі:	Талап етіледі
3-еңбек функциясы: Әлеуметтенуге және коммуникативтік дағдыларды дамытуға жәрдемдесу	1-дағды: Әлеуметтік және коммуникативтік дамуды қолдау	Машықтар: 1. Қарым-қатынас дағдыларын дамытуға ықпал ету. 2. Білім алушыға әртүрлі әлеуметтік ортаға бейімделуге көмектесу. 3. Құрдастарымен және ересектермен қарым-қатынас дағдыларын дамытуды қолдау. 4. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушының ерекшеліктерін ескере отырып, жеке және ахуалдық тәсілдерді қолдану. Білімі: 1. Әлеуметтік психология негіздері. 2. Балалардың әлеуметтену ерекшеліктері. 3. Коммуникативтік дағдыларды дамыту әдістері
	Шеберлікті тану мүмкіндігі:	Талап етіледі
	2-дағды: Тұлғааралық қарым-қатынас дағдыларын дамыту	Машықтар: 1. Өз қатарластарымен және ересектермен сындарлы қарым-қатынас жасауға үйрету (тындау, пікір білдіру, уағдаласу қабілеті). 2. Жанжалдарды шешу және мәмілеге келу дағдыларын дамытуға ықпал ету. 3. Түрлі әлеуметтік жағдайлар мен рөлдерге бейімделу қабілетін қалыптастыру. 4. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушылар үшін жеке тәсілді қолдану. Білімдер: 1. Тұлғааралық қарым-қатынас және әлеуметтік психология негіздері. 2. Ынтымақтастық пен топтық жұмысты дамыту әдістері. 3. Қарым-қатынас пен әлеуметтенудің қиындықтарын түзету тәсілдері.
	Шеберлікті тану мүмкіндігі:	Талап етіледі
	1-дағды: Білім алушының білім беру дамуының динамикасын бағалау	Машықтар: 1. Білім алушының білім беру мүдделеріндегі өзгерістерді талдау. 2. Білім беру тәжірибесінің рефлексиясын қолдау. 3. Білім беру бағытын түзету. Білімдер: 1. Педагогикалық бақылау әдістері. 2. Білім беру нәтижелерін талдау негіздері. 3. Білім беру тәжірибесінің рефлексия әдістері.
	Шеберлікті тану мүмкіндігі:	Талап етіледі
4 - еңбек функциясы:		

Білім алушының білім беру бағытын талдау және рефлексия	2-дағды: Білім беру жетістіктері мен қиындықтарын жүйелеу	Машықтар: 1. Білім алушының жетістіктері мен қиындықтарының жүйелі есебін жүргізу. 2. Білім беру бағытын түзету үшін бақылау деректерін пайдаланыңыз. 3. Одан әрі дамыту үшін ұсыныстарды тұжырымдау. Білімі: 1. Педагогикалық мониторинг әдістері. 2. Білім беру деректерін жүйелеу және талдау технологиялары. 3. Білім беру практикасындағы кері байланыс қағидаттары.
	Шеберлікті тану мүмкіндігі:	Талап етіледі
Қосымша 1-еңбек функциясы: Білім алушыны сүйемелдеу бойынша жұмыс құжаттамасын жүргізу	1-дағды: Ұсынылған материалдар мен сүйемелдеу жоспарларының мазмұнын білім алушының мүмкіндіктеріне сәйкестігін бағалау мақсатында талдау	Машықтар: 1. Білім алушының жеке ерекшеліктерін ескере отырып, ұсынылған материалдардың мақсаттарын, мазмұнын және талаптарын талдау. 2.Ықтимал қиындықтарды анықтап, өзара әрекеттесу форматын, қарқынын және тәсілдерін бейімдеу бойынша ұсынымдар қалыптастыру. 3.Отбасы үшін ұсыныстар дайындау және олардың келісімі болған жағдайда сыртқы мамандарға ұсынымдар жолдау.. Білімдер: 1. Қызметтік және педагогикалық құжаттаманы жүргізуге қойылатын талаптар, оның ішінде құжаттарды ресімдеу, сақтау және есепке алу қағидалары. 2. Тьюторлық құжаттаманың құрылымы мен мазмұны (жеке сүйемелдеу жоспары, есептер, бақылау күнделіктері, прогресс карталары).
	Шеберлікті тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
	2-дағды: Білім алушыны сүйемелдеу шарттарын бейімдеу бойынша ұсынымдар қалыптастыру	Машықтар: 1. Сүйемелдеу шарттарын отбасы мүшелерімен және қажет болған жағдайда сыртқы мамандармен келісу. 2. Органы бейімдеу, өзара іс-қимылды ұйымдастыру және білім алушының оқу белсенділігін жоспарлау бойынша ұсынымдар тұжырымдау. 3. Білім алушының пікірін ескеру және ұсыныстарды тьюторлық жұмыс жоспарында тіркеу .
		Білімдер: 1. Пәнаралық өзара іс-қимылдың және сүйемелдеуді дараландырудың негіздері. 2. Органы бейімдеу деңгейлері мен түрлері және колдау формалары. 3. Бейімдеу мен жеке шешімдердің құқықтық және әдеп қағидаттары.

	Шеберлікті тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Толеранттылық Жауапкершілік Коммуникативті Бейімделушілік Стресске төзімділік Үздіксіз оқуға ынталандыру Ұйымдастырушылық Өзін-өзі ұйымдастыру қабілеті		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізімі:	1."Білім туралы" Қазақстан Республикасының Заңы. 2. "Педагог мәртебесі туралы" Қазақстан Республикасының Заңы. 3.Білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттары. 4.Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігінің білім беру процесін ұйымдастыруды реттейтін нормативтік құқықтық актілері.		
СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Спорт тьюторы	
	4	Әлеуметтік тьютор	
	4	Жұмысқа орналасу бойынша тьютор	
10. "Спорт тьюторы" кәсібінің карточкасы:			
Топ коды:	3422-3		
Қызмет атауының коды:	3422-3-014		
Кәсіптің атауы:	Спорт тьюторы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік кіші деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта буын маманы)	Мамандығы: Дене шынықтыру және спорт; Бейімделуші дене шынықтыру.	Мамандығы:
	Білім деңгейі: ТжКБ (орта буын маманы)	Мамандығы: Дене шынықтыру және спорт; Бейімделуші дене шынықтыру.	Мамандығы:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Спорттық бағдарламаларды іске асыратын ұйымдарда не спорт секцияларында, үйірмелерде, спорттық бейіндегі қосымша білім беру мекемелерінде кемінде 1 жыл.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Біліктілікті арттыру курстары - бейімделгіш дене шынықтыру, спорттық педагогика немесе тьюторлық сүйемелдеу бойынша.		

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	-	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Білім алушының дене, психологиялық және білім беру ерекшеліктерін ескере отырып, дене шынықтыру және спорт саласында жеке даму маршрутын қалыптастыру және оны сүйемелдеу, оның тұлғалық және спорттық қалыптасуына бағытталған, сондай-ақ салауатты және белсенді өмір салты жағдайында мақсаттарды саналы түрде таңдауға және оған қол жеткізу қабілетін қалыптастыру.	
Еңбек функцияларының сипаттамасы:		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Білім алушының білім беру және спорттық қажеттіліктерін диагностикалау. 2. Дене шынықтыру және спорт саласында жеке маршрутты қалыптастыру және сүйемелдеу. 3. Білім алушының өзін-өзі ұйымдастыру, ынталандыру және рефлексия дағдыларын дамытуға жәрдемдесу. 4. Денсаулық жағдайының, мотивацияның және сыртқы жағдайлардың өзгеруін ескере отырып, прогресті бақылау және маршрутты түзету.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Салауатты өмір салты құндылықтарын қалыптастыруға бағытталған іс-шараларды (тренингтер, шеберлік сыныптары, спорттық мерекелер) ұйымдастыру және өткізу. 2. Ата-аналарға (заңды өкілдерге) баланың физикалық дамуы, спорттық дайындығы және спорттық ортаға бейімделуі мәселелері бойынша кеңес беру. 3. Білім алушының мүмкіндіктерін кеңейту үшін сыртқы ұйымдармен (спорт клубтары, секциялар, федерациялар) өзара іс-қимыл жасау. 4. Ерекше білім қажеттіліктері бар білім алушылар үшін бейімделген дене шынықтыру бағдарламаларын әзірлеуге және енгізуге қатысу.
1-еңбек функциясы:	1-дағды: Білім алушының спорттық ортадағы дене белсенділігі мен мінез-құлқын бақылау	Машықтар: 1. Білім алушының спорттық сабақтарға, ойындар мен жаттығуларға қатысуын бақылау. 2. Қызығушылықтың, шаршаудың, қатысудың және басқа қатысушылармен қарым-қатынастың белгілерін жазыңыз. 3. Түрлі физикалық және командалық жағдайларда мінез-құлық реакцияларын талдау.
	Шеберлікті тану мүмкіндігі:	Білімі: 1. Педагогикалық және спорттық бақылау негіздері. 2. Балалар мен жасөспірімдердің психофизикалық дамуының ерекшеліктері. 3. Шамадан тыс жүктеме және демотивация белгілері.
		Машықтар:

Білім алушының білім беру және спорттық қажеттіліктерін диагностикалау	2-дағды: Қызығушылықтар мен уәждемелерді анықтау үшін диагностикалық әңгімелер мен сауалнамалар жүргізу	1. Спортқа және физикалық белсенділікке деген көзқарасты анықтауға бағытталған мәселелерді тұжырымдау. 2. Оқушының жасына және ерекшеліктеріне сәйкес бейімделген сауалнамаларды, қызығушылық карталарын және әңгімелесулерді қолданыңыз. 3. Баланың қажеттіліктері мен мақсаттары туралы түсінік қалыптастыру үшін алынған жауаптарды түсіндіріңіз. Білімі: 1. Балалар мен жасөспірімдерге сауалнама жүргізу және сұхбат беру әдістері. 2. Түрлі жас топтарындағы спортқа деген мотивация ерекшеліктері. 3. Білім беру және спорттық ортада кері байланыс жинау құралдары.
	Шеберлікті тану мүмкіндігі:	Талап етіледі
2-еңбек функциясы: Дене шынықтыру және спорт саласында жеке маршрутты	1-дағды: Дене шынықтыру және спорт контекстінде білім алушының білім беру және дене шынықтыру қажеттіліктерін бағалау	Машықтар: 1. Білім алушының білім беру, спорттық және жеке мақсаттарын ескере отырып, жеке білім беру жұмысын әзірлеу. 2. Маршрутты білім беру процесіне қатысушылармен (ата-аналар, жаттықтырушылар, мұғалімдер, мамандар) келісу. 3. Дене белсенділігінің қолайлы формаларын таңдаңыз (секциялар, үйірмелер, жеке сабақтар). 4. Мотивация, денсаулық жағдайы немесе сыртқы жағдайлар өзгерген кезде маршрутты бейімдеңіз. 5. Маршрутты іске асыру барысында білім алушыны сүйемелдеу, динамиканы қадағалау және мақсаттарды түзету. 6. Оқушыға өткен жолды түсінуге және рефлексия дағдыларын қалыптастыруға көмектесу. Білімі: 1. Жеке білім жұмысын жобалау негіздері 2. Жеке білім жұмысында дене шынықтыру, спорт және білім беру компоненттерін біріктіру принциптері. 3. Білім алушылардың жас, физиологиялық және психологиялық-педагогикалық ерекшеліктері. 4. Дене шынықтыру және инклюзивті білім беру саласындағы нормативтік құжаттар. 5. Денсаулықтың шектеулерін немесе ерекшеліктерін ескере отырып, физикалық белсенділіктің бағдарламаларын, секцияларын және форматтарын таңдау критерийлері. 6. Дене белсенділігі, спорттық дайындық және сауықтыру бағдарламаларының түрлері мен деңгейлері.

калыптастыру және сүйемелдеу.		7. Қозғалу және оқу іс-әрекеті процесінде мотивация және өзін-өзі реттеу әдістері.
	Шеберлікті тану мүмкіндігі:	Талап етіледі
	2-дағды: Білім алушының мүмкіндіктерін, мүдделері мен мақсаттарын ескере отырып, дене және спорттық белсенділіктің жеке бағытын әзірлеу және сүйемелдеу.	Машықтар: 1. Білім алушының жасын, денсаулық жағдайын және мүдделерін ескере отырып, дене және спорттық даму кезеңдерінің реттілігін құру. 2. Маршрутты сүйемелдеу үшін жоспарлау құралдарын (графиктер, трекерлер, күнтізбелік жоспарлар) пайдаланыңыз. 3. Нәтижелердің динамикасына, мотивацияға және білім алушының кері байланысына байланысты маршрутқа түзетулер енгізу. 4. Жеке білім жұмысы шеңберіндегі іс-қимылдардың дәйектілігін қамтамасыз ету үшін жаттықтырушылармен, педагогтармен және ата-аналармен өзара іс-қимылды жүзеге асыру. Білімі: 1. Дене шынықтыру және спорт контекстіндегі анатомия, физиология және жас психологиясының негіздері. 2. Жеке ерекшеліктерді ескере отырып, жаттығу процесі мен физикалық белсенділікті құру принциптері. 3. Физикалық дамуды диагностикалау және білім алушының прогресін бақылау әдістері. 4. Спорттық педагогика, бейімделгіш дене шынықтыру және инклюзивті тәсіл негіздері.
	Шеберлікті тану мүмкіндігі:	Талап етіледі
	1-дағды: Білім алушының оқуға, спортқа, дене белсенділігіне тұрақты уәждемесін қалыптастыру	Машықтар: 1. Білім алушының мотивациялық көзқарастарын талдау және оқу және спорттық қызметке қызығушылықтың төмендеу себептерін анықтау. 2. Ішкі мотивацияны нығайтуға ықпал ететін ынталандыру, қолдау және шабыттандыратын кері байланыс әдістерін қолданыңыз. 3. Білім алушының қызығушылығын, жасын және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, дамытушылық әңгімелер мен мотивациялық сессияларды ұйымдастыру. 4. Физикалық белсенділікке байланысты ойын, Бәсекелестік және дизайн форматтарын қосу арқылы қызығушылықты сақтау. 5. Білім алушыға қол жеткізуге болатын мақсаттар қоюға және жеке прогресті бақылауға көмектесу. Білімі: 1. Мотивация теориясының негіздері (ішкі/сыртқы мотивация, қажеттіліктер иерархиясы, өзін-өзі анықтау теориясы).

3-еңбек функциясы: Білім алушының өзін-өзі ұйымдастыру, ынталандыру және рефлексия дағдыларын дамытуға жәрдемдесу		2. Балалар мен жасөспірімдердегі мотивациялық саланың жас және жеке ерекшеліктері. 3. Оқуға және спортқа деген қызығушылықты және тұрақты мотивацияны қалыптастырудың психологиялық-педагогикалық әдістері. 4. Өзін-өзі тану және білім алушылардың дене белсенділігінің маңыздылығын түсінуі үшін рефлексия әдістері мен құралдары. 5. Мотивация мен қатысуды қолдаудағы жеке тәсіл қағидаттары
	Шеберлікті тану мүмкіндігі:	Талап етіледі
	2-дағды: Өзін-өзі тәрбиелеуді және жеке спорттық прогресс үшін жауапкершілікті дамытуға жәрдемдесу	Машықтар: 1. Білім алушының өзінің дене және спорттық жетістіктеріне саналы көзқарасын қалыптастыру. 2. Тұрақты физикалық белсенділік жағдайында жоспарлау, мақсат қою және өзін-өзі бақылау дағдыларын үйрету. 3. Білім алушының мақсатын, мүмкіндіктерін және жұмыспен қамтылуын ескере отырып, оқу кестесі мен режимдерін әзірлеуге және түзетуге көмектесу. 4. Білім алушылардың белгіленген жоспардың орындалуын қадағалау және сындарлы кері байланыс беру 5. Оқушының жетістіктері мен қателіктерін үнемі талдау әдеттерін дамыту (спорттық рефлексия). Білімі: 1. Өзін-өзі тәрбиелеуді, әдеттерді және өзін-өзі реттеу тетіктерін қалыптастыру негіздері. 2. Балалар мен жасөспірімдердегі жауапкершілікті дамытудың жас ерекшеліктері. 3. Мақсат қоюмен және жеке прогресті жүргізумен жұмыс істеу әдістері (жаттығу күнделіктері, чек-парақтар, сандық трекерлер). 4. Тұрақты мінез-құлық үлгілерін қалыптастыру контекстіндегі мінез-құлық психологиясының негіздері. 5. Спорттық қызметте тиімді сүйемелдеу және манипулятивті емес мотивация қағидаттары
	Шеберлікті тану мүмкіндігі:	Талап етіледі
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жеке мысал және белсенді өмір салты Жанашырлық және сезімталдық Табандылық пен мақсатқа берілгендік Мотивациялық қатысу Икемділік және бейімделу Коммуникативтік құзыреттілік Командада жұмыс істей білу Жауапкершілік және әдептілік Ұйымдастырушылық және ұқыптылық Стресске төзімділік және өзін-өзі реттеу	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Академиялық тьютор	
	4	Әлеуметтік тьютор	
	4	Жұмысқа орналасу бойынша тьютор	
11. "Әлеуметтік тьютор" кәсібінің карточкасы:			
Топ коды:	2635-9		
Сабақ атауының коды:	2635-9-007		
Кәсіптің атауы:	Әлеуметтік тьютор		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік кіші деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта буын маманы)	Мамандығы: Бастауыш оқытудың педагогикасы мен әдістемесі	Біліктілігі: -
	Білім деңгейі: ТжКБ (орта буын маманы	Мамандығы: Әлеуметтік жұмыс	біліктілігі: -
	Білім деңгейі: ТжКБ (орта буын маманы	Мамандығы: -	біліктілігі: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Білім беру, кәсіптік бағдар беру, жұмысқа орналастыру немесе әлеуметтік қолдау саласында кемінде 1 жыл.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіптік бағдар беру, еңбекке бейімдеу, персоналды басқару немесе тьюторлық сүйемелдеу бойынша біліктілікті арттыру курстары.		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Сүйемелдеуді алатын тұлғаның кәсіби өзін-өзі айқындауына және еңбек нарығында табысты бейімделуіне жәрдемдесу, оның ішінде жұмысқа орналасуға даярлау және жұмыстың алғашқы айларында сүйемелдеу.		
Еңбек функцияларының сипаттамасы:			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Сүйемелдеу алатын адамдардың әлеуметтік бейімделуіне жәрдемдесу. 2. Әлеуметтік құзыреттерді дамытуды қолдау. 3. Әлеуметтік мәселелерді шешу үшін отбасымен және мамандармен өзара әрекеттесу.	
	Қосымша еңбек функциялары:		
		Машықтар: 1. Сүйемелдеу алатын адамдардың әлеуметтік жағдайына бастапқы және қайта бағалау жүргізу.	

1-еңбек функциясы: Сүйемелдеу алатын адамдардың әлеуметтік бейімделуіне жәрдемдесу	1-дағды: Сүйемелдеу алатын адамдардың әлеуметтік жағдайы мен ортасының диагностикасы және мониторингі	2. Қолдау алатын адамдардың дамуы мен мінез-құлқына қоршаған ортаның әсерін талдау. 3. Әлеуметтік оқшаулану, қорқыту, немқұрайлылық белгілерін уақтылы анықтаңыз.
		Білімі: 1. Жас психологиясы мен әлеуметтік педагогиканың негіздері. 2. Әлеуметтік бейімделу деңгейін диагностикалау әдістері. 3. Әлеуметтік дезадаптация қаупінің стандарттары мен индикаторлары.
		Білімі: 1. Жас ерекшелік психологиясы және әлеуметтік педагогика негіздері. 2. Әлеуметтік бейімделу деңгейін диагностикалау әдістемелері. 3. Әлеуметтік дезадаптация тәуекелінің стандарттары мен индикаторлары.
	Шеберлікті тану мүмкіндігі:	Талап етіледі
	2-дағды: Әлеуметтік бейімделудің жеке бағытын қалыптастыру	Машықтар: 1. Сүйемелдеу алатын адамдармен және оның айналасындағылармен бірге әлеуметтік дағдыларды жетілдіру жоспарын құру. 2. Жаңа әлеуметтік жағдайларға (сыныпқа, үйірмеге, секцияға ауысу) кіру кезеңінде қолдауды ұйымдастыру. 3. Динамиканы бағалау және жаңа есептер мен өлшем бірліктерін қою. Білімдер: 1. Жеке білім жұмыс құрылысының модельдері мен әдістері. 2. Әлеуметтік осал білім алушыларды сүйемелдеу технологиялары. 3. Әлеуметтік бейімделу деңгейін және жеке маршруттың тиімділігін бағалау әдістері.
	Шеберлікті тану мүмкіндігі:	Талап етіледі
	1-дағды: Тәуелсіздік пен әлеуметтік жауапкершілікті дамыту	Машықтар: 1. Білім алушыларды әлеуметтік және қайырымдылық бастамаларға тарту. 2. Білім алушы жауапкершіліктің бір бөлігін өзіне алатын оқу жобаларын іске асыруды сүйемелдеу. 3. Әлеуметтік қызметтің тиімділігін бағалай білу. Білімдер: 1. Әлеуметтену принциптері, жауапкершілікті қалыптастырудың жас ерекшеліктері. 2. Білім беру ортасындағы жобалық және волонтерлік қызмет әдістері. 3. Әлеуметтік кәсіпкерлік туралы білім.

2-еңбек функциясы: Әлеуметтік құзыреттерді дамытуды қолдау	Шеберлікті тану мүмкіндігі:	Талап етіледі
	2-дағды: Қарым-қатынас дағдыларын және сындарлы өзара әрекеттесуді қалыптастыру	Машықтар: 1. Қарым-қатынас дағдыларын дамытуға бағытталған сабақтар мен жеке әңгімелер өткізу. 2. Ұялшақтықты, агрессияны немесе мазасыздықты жеңуге көмектесетін микро топтарда қауіпсіз қарым-қатынас жағдайларын жасаңыз. 3. Жанжалды жағдайларды өз бетінше шешу және жағдайды шешу үшін мамандарды тарта отырып, Ұжымдық талқылауды ұйымдастыру. Білімдер: 1. Қарым-қатынас, Конфликтология, зорлық-зомбылықсыз қарым-қатынас негіздері. 2. Әлеуметтік тренинг және рөлдік ойындар әдістері. 3. ҚР Білім саласындағы заңнамасы, ҚР еңбек заңнамасы, ҚР дербес деректерді қорғау туралы заңнамасы.
	Шеберлікті тану мүмкіндігі:	Талап етіледі
3-еңбек функциясы: Әлеуметтік мәселелерді шешу үшін отбасымен және мамандармен өзара әрекеттесу	1-дағды: Білім алушылар, отбасы және қолдау жүйесі арасындағы медиация	Машықтар: 1. Отбасымен байланыс орнату, қолдау мүмкіндіктері туралы хабарлау. 2. Әлеуметтік көмек бағыттары бойынша навигацияны жүзеге асыру (ӘПҚО, ПМПК, психологтар, ҰЕҰ). 3. Ілеспе адамның мүддесі үшін күрделі және жанжалды жағдайларды шешіңіз. Білімдер: 1. Отбасылық кеңес беру негіздері. 2. Әлеуметтік және психологиялық көмек көрсететін органдар мен ұйымдар жүйесі. 3. Жас психологиясы.
	Шеберлікті тану мүмкіндігі:	Талап етіледі
	2-дағды: Баланың мүддесі үшін топтық жұмыс	Машықтар: 1. Сүйемелдеу алатын тұлғалардың кейстерін топтық талқылауды ұйымдастыру және оған қатысу. 2. Құжаттаманы жүргізу және іс-әрекеттерді әртүрлі бейіндегі мамандармен келісу (әлеуметтік, педагог, дефектолог, психолог және т. б.). 3. Мамандар келіспеген жағдайда, еріп жүретін адамның пайдасына шешімдер қабылдау. Білімі: 1. Ведомствоаралық өзара іс-қимыл тетіктері. 2. Тьютордың командалық сүйемелдеудегі рөлі. 3. Сүйемелдеу саласындағы нормативтік-құқықтық база.

	Шеберлікті тану мүмкіндігі:	Талап етіледі	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жанашырлық және даралықты құрметтеу Жоғары әлеуметтік жауапкершілік Басқаларға көмектесуге ынталандыру Коммуникативті икемділік Сенімді қарым-қатынас орнату мүмкіндігі Стресске төзімділік Эмоционалды тұрақтылық Өзін-өзі көрсету және үнемі өзін-өзі дамыту дағдылары Ұйымдастырушылық қабілеттер мен бастамашылық Этикалық Құпиялылық		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Академиялық тьютор	
	4	Спорт тьюторы	
	4	Жұмысқа орналасу кезіндегі тьютор	
12. "Жұмысқа орналасу кезіндегі тьютор" кәсібінің карточкасы:			
Топ коды:	2635-9		
Сабақ атауының коды:	2635-9-006		
Кәсіптің атауы:	Жұмысқа орналасу кезіндегі тьютор		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік кіші деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта буын маманы)	Мамандығы: Бастауыш оқытудың педагогикасы мен әдістемесі	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: ТжКБ (орта буын маманы)	Мамандығы: Әлеуметтік жұмыс	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: ТжКБ (орта буын маманы)	Мамандығы: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Білім беру, кәсіптік бағдар беру, жұмысқа орналастыру немесе әлеуметтік қолдау саласында кемінде 1 жыл		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіптік бағдар беру, еңбекке бейімдеу, персоналды басқару немесе тьюторлық сүйемелдеу бойынша біліктілікті арттыру курстары		

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	-	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мансаптық мақсаттарды қалыптастыруды, құзыреттерді, өзін-өзі таныстыру және бейімделу дағдыларын дамытуды, сондай-ақ жұмысқа орналасу кезінде кедергілерді еңсеруді, сүйемелдеу процесінде құжаттаманы жүргізуді қоса алғанда, еңбек нарығына дайындықтың және шығудың барлық кезеңдерінде білім алушының немесе бітірушінің кәсіби салаға табысты кірігуіне жәрдемдесу.	
Еңбек функцияларының сипаттамасы:		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Кәсіби өзін-өзі анықтаудың жеке бағытын қалыптастыру және сүйемелдеу. 2. Жұмысқа орналасуға дайындыққа жәрдемдесу және мамандыққа кіру кезеңінде сүйемелдеу. 3. Жұмысқа орналастыру процесіне қатысушылармен кеңесу және өзара іс-қимыл жасау.
	Қосымша еңбек функциялары:	Құжаттаманы жүргізу және сүйемелдеу алатын адамдардың заңды өкілдерімен немесе сүйемелдеудің өзге де қатысушыларымен өзара іс-қимыл жасау.
1-еңбек функциясы: Кәсіби өзін-өзі анықтаудың жеке бағытын қалыптастыру және сүйемелдеу	1-дағды: Өзін-өзі таныстыру және жұмыс іздеу дағдыларын дамыту	Машықтар: 1. Сапалы түйіндеме жасауға көмектесу. 2. Сұхбат дағдыларын үйрету. 3. Еңбек функцияларын орындау кезінде сүйемелдеу , сұрақтар қоюға үйрету, қиын жағдайларды шешу. Білімдер: 1. Түйіндеме мен ілеспе хаттарды ресімдеу стандарттары. 2. Ерекше қажеттіліктері бар адамдар үшін жұмыс іздеу және сұхбаттасу алгоритмдері. 3. Жаңа дағдылар мен білімді жылдам меңгеру, өзін-өзі ынталандыру.
	Шеберлікті тану мүмкіндігі:	Талап етіледі
	2-дағды: Жұмыс орнында бейімделуді қолдау	Машықтар: 1. Оқушыны жұмыстың алғашқы айларында қолдау. 2. Тәжірибе рефлексиясын жүргізу және қиындықтарды жеңуге көмектесу. 3. Орындалатын жұмыс шеңберінде жаңа білім мен дағдыларды алуға көмектесу, өзін-өзі оқыту. Білімі: 1. Кәсіби бейімделу кезеңдері. 2. Жұмысқа шығу кезіндегі стресс пен мазасыздықтың психологиялық аспектілері. 3. Ұжымдағы мінез-құлықтың этикалық нормалары.
	Шеберлікті тану мүмкіндігі:	Талап етіледі
		Машықтар:

2-еңбек функциясы : Жұмысқа орналасуға дайындыққа жәрдемдесу және мамандыққа кіру кезеңінде сүйемелдеу	1-дағды: Еріп жүретін адамға көмектесу үшін жаңа білім мен дағдыларды тез меңгеру	1. Еріп жүрілетін адамның ерекше қажеттіліктеріне байланысты жұмыс орнында жаңа материалды зерттеуге көмектесу. 2. Нұсқауларды қолданыңыз және визуалды тіректер жасаңыз. 3. Әріптестермен және басшылықпен қарым-қатынасты ұйымдастыруға көмектесу. Білім: 1. Іскерлік байланыс және нұсқаулық. 2. Жаңа дағдыларды игеру бағытын құру. 3. Конфликтология.
	Шеберлікті тану мүмкіндігі:	Талап етіледі
	2-дағды: Жұмыс орнында бейімделуді қолдау	Машықтар: 1. Оқушыны жұмыстың алғашқы айларында қолдау. 2. Тәжірибе рефлексиясын жүргізу және қиындықтарды жеңуге көмектесу. 3. Қажет болған жағдайда жұмыс берушімен өзара әрекеттесу (мысалы, инклюзивті қолдау шеңберінде). Білім: 1. Ерекше қажеттіліктері бар адамдар үшін кәсіби бейімделу кезеңдері. 2. Ерекше қажеттіліктері бар адамдарда жұмысқа шығу кезіндегі стресс пен мазасыздықтың психологиялық аспектілері. 3. Ұжымдағы мінез-құлықтың этикалық нормалары.
	Шеберлікті тану мүмкіндігі:	Талап етіледі
3-еңбек функциясы: Жұмысқа орналастыру процесіне қатысушылармен кеңесу және өзара іс-қимыл жасау	1-дағды: Ата-аналарға (занды өкілдерге), педагогтар мен жұмыс берушілерге білім алушының кәсіби өзін-өзі анықтауы және бейімделуі мәселелері бойынша кеңес беру	Машықтар: 1. Кәметке толмаған білім алушылардың ата-аналарымен (занды өкілдерімен) Мамандық таңдау және жұмысқа орналасу мәселелері бойынша түсіндіру әңгімелесулерін жүргізу. 2. Ерекше білім қажеттіліктері бар адамдарды қоса алғанда, білім алушыларды сүйемелдеу ерекшелігі туралы жұмыс берушілерді хабардар ету. 3. Жеке шешімдерді білім беру процесіне қатысушылармен және жұмыс берушілер ұйымдарының өкілдерімен келісу. Білімі: 1. Қазақстан Республикасының Отбасы және еңбек заңнамасының негіздері. 2. Білім беру және еңбек процесіне қатысушылардың құқықтары мен міндеттері. 3. Ата-аналармен, мұғалімдермен және жұмыс берушілермен өзара әрекеттесудің әдеп қағидаттары
	Шеберлікті тану мүмкіндігі:	Талап етіледі
		Машықтар:

Қосымша 1-еңбек функциясы: құжаттаманы жүргізу және сүйемелдеу алатын адамдардың заңды өкілдерімен немесе сүйемелдеудің өзге де қатысушыларымен өзара іс-қимыл жасау	1-дағды: Сүйемелдеу алатын тұлғаларды сүйемелдеу бойынша құжаттаманы әзірлеу және жүргізу	1. Жеке сүйемелдеу жоспарларын рәсімдеу және кәсіби өзін-өзі айқындау динамикасын тіркеу. 2. Білім беру ұйымы немесе әлеуметтік мекеме белгілеген журналдарды, есептерді, аналитикалық карталарды және құжаттаманың басқа түрлерін жүргізу. 3. Құжаттаманы сақтаудың құпиялылығы мен дұрыстығын қамтамасыз ету.	
	Шеберлікті тану мүмкіндігі:	Білімі: 1. Білім беру ұйымдары мен әлеуметтік мекемелерде педагогикалық және әкімшілік құжаттаманы жүргізу негіздері. 2. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес дербес деректерді ресімдеуге және сақтауға қойылатын талаптар. 3. Сүйемелдеу бойынша есептілік нысандары (жеке карталар, талдамалық есептер, жұмыс берушілерге, ата-аналарға арналған анықтамалар).	
	2-дағды: Заңды өкілдерімен және сүйемелдеуге қатысатын өзге де тұлғалармен коммуникацияны ұйымдастыру	Машықтар: 1. Заңды өкілдермен, педагогтармен, жұмыс берушілермен және сүйемелдеу мамандарымен сындарлы қарым-қатынас орнату және қолдау. 2. Сүйемелдеу шеңберінде консультациялар, жиналыстар және талқылаулар өткізу. 3. Жеке шешімдер мен сүйемелдеу бағытын түзетуді келісу. Білімі: 1. Кәсіби қарым-қатынастың әдеп қағидаттары және сүйемелдеудің әртүрлі қатысушыларымен өзара әрекеттесу. 2. Ата-аналардың (заңды өкілдердің), педагогтердің, жұмыс берушілердің және сүйемелдеу мамандарының құқықтары мен міндеттері. 3. Конструктивті коммуникация және жанжалды жағдайларды реттеу технологиялары.	
	Шеберлікті тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Эмпатия және таңдауды құрметтеу Коммуникативті икемділік Мотивациялық қолдау Белгісіздік жағдайында сүйемелдеу ұйымдастыру және жауапкершілік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Академиялық тьютор	
	4	Спорт тьюторы	
	4	Әлеуметтік тьютор	

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

13. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі;

Орындаушы: С.Ә. Сафарова - ҚР ЕХӘҚМ еңбек және әлеуметтік әріптестік департаментінің еңбекті нормалау және ҰБЖ даму саясаты басқармасының басшысы;

электрондық мекенжайы: s.safarova@enbek.gov.kz

телефон номері: +7 (717) 274 28 52.

14. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Әлеуметтік және инклюзивті бағдарламалар орталығы (ӘИБО) Қазақстанның инклюзивті мектептер қауымдастығы "Insight School" ЖШС;

Жоба жетекшісі: ӘИБО президенті С. Мырзалинова-Яковлева;

электрондық мекенжайы: sofiajakovleva@yandex.ru

телефон нөмірі: +7 (707) 845 70 17.

15. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі жанындағы кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес отырысының 2025 жылғы 28 қазандағы хаттамасы.

16. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2025 жылғы 30 қазандағы қорытындысы.

17. Қазақстан Республикасының "Атамекен" Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2025 жылғы ұсынымы.

18. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: 2026 жылғы 1-нұсқасы.

19. Болжамды қайта қарау күні: 10.06.2029ж.